

Kyrkomötet
Motion 2026:84
av Fredrik Modéus m.fl.

Finansiering av kantorsutbildningen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till kyrkomötet 2027

1. återrapportera resultatet av utredningen om möjligheten att i högre grad än idag finansiera kantorsutbildningen med nationella medel,
2. återkomma med förslag till ökad nationell finansiering av kantorsutbildningen.

Motivering

År 2020 konstaterades att Svenska kyrkan behöver 700 nya kyrkomusiker till år 2030 för att klara kommande pensionsavgångar. 2025 borde därmed omkring 350 av dessa ha examinerats. Antalet examinerade kyrkomusiker uppgår emellertid endast till cirka 125. Rekryteringen av kyrkomusiker är därmed fortsatt en av Svenska kyrkans allra största kompetensförsörjningsutmaningar.

År 2023 biföll kyrkomötet motion 2023:77 med att-satsen: "Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att i högre grad än idag finansiera kantorsutbildningen med nationella medel."

I kyrkolivsutskottets betänkande (Kl 2023:9) konstaterades att några få stift, genom bidrag till de aktuella folkhögskolorna, tar ett betydande ekonomiskt ansvar för utbildningen av kantorer för hela Svenska kyrkan. Utskottet uppmärksammade också folkhögskolornas försämrade ekonomiska förutsättningar. I sitt betänkande skrev utskottet: "Utskottet delar också De Ungas Kyrkomötes slutsats att utbildning av kantorer i högre grad än i dag bör finansieras av nationella medel." Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

I kyrkostyrelsens årliga återkoppling av kyrkomötets ärenden konstaterade kyrkostyrelsen 2024 att nya avtal hade slutits med de folkhögskolor som erbjuder kantorsutbildning och att medelstilldelningen ökats. Denna förstärkning var dock redan känd när motion 2023:77 väcktes och när kyrkomötet fattade sitt beslut 2023. Åren därefter upprepas samma redovisning kompletterad med information om arbete för att kunna erbjuda kantorsutbildning på fler platser i landet.

Tre år efter kyrkomötets beslut har kyrkomötet fortfarande inte fått ta del av den utredning som kyrkomötet beställde. Av skrivelsen om kyrkomötets ärenden framgår inte om någon utredning ens har påbörjats. Kyrkomötet har därmed inte heller fått ta del av några förslag hur finansieringen av kantorsutbildningen kan göras hållbar och mer likvärdig mellan stift. Det är därför rimligt att kyrkomötet nu skärper sitt beslut från 2023 och uppdrar till kyrkostyrelsen att återrapportera resultatet av utredningen

om möjligheten att i högre grad än idag finansiera kantorsutbildningen med nationella medel, till kyrkomötet 2027.

Tillgängliga uppgifter visar att resurstilldelningen per kyrkomusikerstuderande är betydligt högre vid musikhögskolorna än vid folkhögskolorna. Båda utbildningarna kännetecknas av kostnadskrävande individuell undervisning och höga kostnader för instrument och övningsmiljöer. Under lång tid har folkhögskolornas generella bidrag urholkats och det finns få tecken på att denna utveckling kommer att vända.

Samtidigt rapporterar flera utbildningar om ett ökat söktryck. Särskilt tydligt är detta vid Oskarshamns folkhögskola, som haft rekordmånga sökande de två senaste åren. Oskarshamn har, enligt sitt avtal med nationell nivå, ett riktmärke om motsvarande 17 heltidsstuderande blivande kantorer. Höstterminen 2026 har skolan motsvarande 30, fördelade på närmare 50 deltagare. Därutöver går en handfull deltagare en förberedande kantorsutbildning, som inte genererar något ekonomiskt stöd från Svenska kyrkan.

Med ett växande intresse för kantorsutbildningen behöver utbildningsanordnarna bättre ekonomiska förutsättningar för att kunna möta efterfrågan. Med en stärkt nationell finansiering kan skolorna öka lärartätheten, stärka instrumentvården och i förlängningen utbilda fler kantorer för att möta det behov av utbildade kyrkomusiker som finns i församlingarna.

I kyrkolivsutskottets betänkande 2023 uppskattades den nationella nivåns finansieringsandel till 10–15 procent av kostnaderna för kantorsutbildningarna. I 2024 års budget motsvarade detta 5,6 miljoner kronor. Rimligt skulle vara en fördubbling av den nationella nivåns stöd till kantorsutbildningarna så att nationell nivå står för cirka en fjärdedel av kostnaderna. Med tanke på nationell nivåns budgetomslutning skulle en sådan förstärkning inte vara svår att rymma. Det enda som avgör är viljan.

Svenska kyrkan kan inte enbart tala om behovet av fler kyrkomusiker. Om rekryteringsutmaningen ska kunna mötas krävs också konkreta och långsiktiga ekonomiska prioriteringar. I ljuset av det stora behovet av kyrkomusiker håller läget på att bli akut. Därför behöver kyrkostyrelsen till kyrkomötet 2027 återkomma med förslag till ökad nationell finansiering av kantorsutbildningen.

Växjö den 29 juli 2026

Fredrik Modéus, biskop

Sven Milltoft (BKS)

Karin Långström (C)

Elisabeth Sandlund (FK)

Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)